

BESZÁMOLÓ

Júniusban elismert szakmaközi szervezetté vált a Juh és Kecske Ágazatért Egyesület, és megkezdte összetett céljainak megvalósítását. Részletes tájékoztató az operatív munkáról.

FŐTERMÉK-KIBOCSÁTÁS

A juhágazat életben maradása továbbra is fő termékének exportjától, a termelés színvonalától, valamint az elérhető támogatások nagyságától függ.

MEGHÍVÓ

A juh- és bárányhúsfogyasztást népszerűsítő spanyol-magyar multiprogram nyitórendezvényére kerül sor Hódmezővásárhelyen, az Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napok keretében.

Magyar Juhászat és Kecsketenyésztés

Szerkeszti
a szerkesztőbizottság
30. évfolyam
2021/9

A szerkesztőbizottság tagjai: **Jávor András** tiszteletbeli elnök, **Bögréné Bodrogi Gabriella**, **Kukovics Sándor**.
Főszerkesztő: **Mezőszentgyörgyi Dávid**

Kukovics Sándor

A kihívás

Veress László professzor úr az 1980-as évek elején úgy fogalmazott a juhágazat helyzetét értékelve, hogy „valami miatt újra és újra megjelenő kihívásokkal kell szembenéznünk”. Tételét az idő megerősítette: a kihívások hullámszerűen, újra és újra felbukkannak – igaz, néha pozitív előjellel.

EU-csatlakozásunk és a tőle várt többlettámogatás az egyedszám erőteljes növekedését hozta az ágazatban, 2005-tel bezárólag. Ezt az egyedszám folyamatos csökkenése követte, 2011-ig. A kérődzőágazat szerkezetátalakítási támogatásának 2012-es bevezetésével az állatok száma újra bővülni kezdett, ami 2016-ig tartott. Azonban 2017 óta intenzív visszaesésnek vagyunk tanúi, ami 2020-ra a 2011-es mélypontot is alulmúlta. A folyamat a juhtartó gazdaságok számában is tükröződik, igaz, a kevés állatot tartó gazdaságok számának növekedése valamelyest enyhítette a visszaesést.

Természetes módon ez a folyamat az ágazat főtermék-kibocsátására is negatív hatással volt. Az összképet színesítette a nemzetközi gyapjúpiac lassan 2 évvel ezelőtti összeomlása, ami számunkra értékesítési gondokkal és alacsony árakkal járt. Továbbá, megkerülhetetlen gondokat okoz az ágazatban a munkaerő és a képzett munkaerő hiánya, a fejő juhászok elöregedése és a fejés felhagyása, valamint a tej felvásárlási árának minimális változása, amik együttesen a tejtermelés lassú csökkenését eredményezték.

Exportpiacaink körének bővülésével, a brit bárány brexit miatti eltűnésével az EU-piacokról, valamint a harmadik országok beszállításának visszazuhanásával az ágazat fő termékének értékesítésében rendkívüli kereskedelmi helyzet állt elő az utóbbi 2 évben: korlátlan lehetőség nyílt a magyar bárányok értékesítése előtt – kivételesen magas árszínvonalon.

Ennek ellenére az utóbbi években intenzívvé vált a tenyészállomány értékesítése külföldre, ami csökkentette az előállított és eladható bárányok számát, magasan tartotta az árakat és a kereslet alacsonyabb szintű kielégítését tette lehetővé.

Ágazatunkról és fő termékéről a hazai piac csaknem megfeledezett, de immár negyedik éve segíti újbóli megismertetését egy EU-támogatással megvalósuló spanyol-magyar bárány- és juhhús promóciós kampány, aminek a termékek fenntarthatóságának hangsúlyozása mellett a juhhúsételek fogyasztásba való visszahozatala a célja.

Igaz, a takarmány- és energiaköltségek sokat emelkedtek, de az egy anyajuhra jutó támogatás összege is emelkedett – az értékesítési ár emelkedése mellett. Ez a helyzet szükségessé teszi az ágazat bizonyos dolgainak újraértékelését.

Beszámoló a szakmaközi szervezet elmúlt időszakban végzett munkájáról

Júniusban elismert szakmaközi szervezetté vált a Juh és Kecseke Ágazatért Egyesület, és egyből megkezdte összetett céljainak megvalósítását. A nyár végi és őszi kiállítássorozatra a nyár közepén kezdtünk felkészülni, tárgyalni kezdtünk a Tej Terméktanáccsal a juh- és kecsketej képviselőivel kapcsolatban, augusztus második felében pedig a gyapjúpiacon kialakult nehéz helyzetre válaszul hoztunk intézkedéseket.

A Juh és Kecseke Ágazatért Egyesület az agrárkiállítások közül négyen vett vagy vesz részt az idén: a debreceni Farmer-Expón, a Bábolnai Gazdanapokon, a hódmezővásárhelyi Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napokon, valamint a kaposvári MATE Egyetemi Napokon (KÁN).

Hódmezővásárhely – Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napok

Az OMÉK társrendezvényén, a szeptember 23–25. között tartott Alföldi Állattenyésztési Napokon szakmaközi szervezetünk saját standdal képviselteti magát. A kiállítás alatt végig számítógépes vetítést tervezünk és két juh- és kecsketermékekkel berendezett látványhűtőt üzemeltetünk. A kiállítás minden napján 11 és 12 óra között kóstoltatást tartunk, bárányhúsból készült ételeket kínálunk az érdeklődőknek.

A közös spanyol-magyar juhhús fogyasztás-ösztönző promóció nyitórendezvényére is ezen a kiállításon kerül sor. Terveink szerint előadást tart a szakmaközi szervezet elnöke, Bátor Árpád és Juhász Pál, Antal Gábor és Mezőszentgyörgyi Dávid. A rendezvény részletes programját hamarosan megosztjuk a szakmaközi szervezet honlapján.

Kapcsolatfelvétel a Tej Terméktanáccsal

A Juh és Kecseke Ágazatért Egyesület július közepén felvette a kapcsolatot a Tej Terméktanáccsal, mert több feldolgozó és termelő is megkeresett minket az aktuális juh- és kecsketejpiaci problémákkal. Habár az egyesület csak a „juh- és kecskehús” ágazatban elismert szakmaközi szervezet; célunk, hogy ne csak a juh- és kecskehús-termelőket, hanem a gyapjú- és a juh- és kecsketejsektort is segítsük a munkánkkal.

Július 21-én személyes találkozón egyeztetünk a Tej Terméktanáccsal való együtt-

működés jogi lehetőségeiről és az együttműködés módjáról. Olyan kérdésekre kerestünk választ, mint hogy az esetleges együttműködés keretében mit vállalna és mit végezne el a Tej Terméktanács és a JKÁE, illetve hogy milyen célokat tűzzünk ki a megállapodásban.

Értékesítési problémák – mi történik a gyapjúpiacon?

Szakmaközi szervezetünk fórumot szervezett a gyapjúágazat nehéz piaci helyzetének megvitatására. A július 15-én tartott eseményre a gyapjúszektor valamennyi meghatározó hazai képviselőjét meghívtuk, és a résztvevők a megoldási lehetőségekről tárgyaltak.

A következő problémákat azonosították a megbeszélés során: a hazai juhállomány heterogenitása megnehezíti a gyapjú külföldi értékesítését, ugyanis a hosszú, durva, kevert gyapjas őshonos fajtákat a textilipar minőségi okokból nem keresi. Hasonló helyzettel szembesülnek a fekete gyapjas, például a suffolk és a német feketefejú tartói, ugyanis a textilipar a fekete szálal gyapjút nem tudja felhasználni ruházati alapanyagként.

A gyapjú felvásárlási ára rendkívül alacsony lett, kilogrammonként 100–150 forintot kínáltak érte a magyar juhászoknak az

utóbbi 2 évben. Az alacsony bevétel, amit a gyapjú lehetővé tesz a hazai termelők számára, rövid időn belül sokakat arra készíthet, hogy felhagyjanak a gyapjútermelő kiskérdzők tenyésztésével.

A hazai juhászok fennmaradása és az őshonos fajták tenyésztésben tartása érdekében kiemelkedően fontos feladat volna új, innovatív felhasználási területek kidolgozása a textilipar által nem keresett alacsonyabb minőségű gyapjú számára. A megbeszélésen alternatívaként megemlítették a gyapjú építőipari felhasználását szigetelő anyagként. Az építőipar számára jó megoldást lehetne egy helyettesítő termék megjelenése az áremelkedéstől sújtott piacon. Az őshonos hazai fajtákat és a többi alacsony minőségű gyapjúval rendelkező juhot tenyésztő gazdaság számára egyaránt nagy segítség lenne az előző évekből értékesítési lehetőség hiányában raktárban ragadt termékek eladása.

A megbeszélésen kiderült, hogy a finom szálú merinó gyapjú iránt van kínai kereslet. Jelenleg a válogatást követően nyers gyapjúként, konténerekben értékesítik a hazai kereskedők a merinó gyapjút. Kihívásként említették, hogy az utóbbi időszakban jelentősen, kb. 200 százalékkal emelkedett a Kínába szállítás költsége, valamint hogy a koronavírus következtében a világ gyapjútermelésének 90 százalékát felvásárló Kína lényegesen kevesebb gyapjút vásárolt a ruházati cikkek keresletének csökkenése miatt.

A vázolt problémákat és a megoldásukra felmerült javaslatokat mind az Agrárminisztériumnak, mind a Külgazdasági és Külügyminisztériumnak elküldtük augusztus 9-én. A Külgazdasági és Külügyminisztérium szakértői augusztus 31-én személyesen fogadták a szakmaközi szervezetet, és a piaci helyzet részletes bemutatását követően intézkedtek a gyapjú különböző területeken történő felhasználásának elősegítése érdekében.

A juhágazat aktuális főtermék-kibocsátása

Az ágazat életben maradása továbbra is fő termékének exportjától, a termelés színvonalától, valamint az elérhető támogatások nagyságától függ. Elemzésünk mostani első részében a főtermék-kibocsátás aktuális adatait elemezzük, a második részben pedig a támogatások kihasználását vizsgáljuk.

A juhágazat méretének változása az elmúlt években

Az MJKSZ ENAR-nyilvántartása szerint 2017 és 2020 között több mint 150 ezer olyan nőivarú juh tűnt el a hazai állományból, amelyek a termeléshez kötött anyajuh-támogatás alapját képezték: 2017-ben 986 ezer, 2018-ban 958 ezer, 2019-ben 889 ezer, 2020-ban 831 ezer egyed tartottunk nyilván, ami drasztikus csökkenés, elvégre eléri a 15,72 százalékot.

Ezzel párhuzamosan az MJKSZ által nyilvántartott juhtartó gazdaságok száma is jelentősen csökkent: 2017-ben 8950, 2018-ban 8373, 2019-ben 8401, 2020-ban 7785 szerepelt a nyilvántartásban. Az 1165 juhtartó gazdaság kiesése a 13,02 százalékukat jelenti.

Ez a két fenti viszonyszám azt mutatja, hogy a juhállomány csökkenése érdemben meghaladta a juhtartó gazdaságok számának a csökkenését, aminek több oka volt. Közéjük tartozik a gazdaságok egyre súlyosabb munkaerőhiánya, a juhtartók öregedése, a takarmány- és az energiaárak emelkedése, az AKG-támogatás elvesztése, valamint a tenyésztés (főleg az anyajuhok és jerek) iránti nagy kereslet. Ez utóbbi azzal jár, hogy sokak számára visszautasíthatatlan az állatokért kínált ár, főleg a török vevők részéről. Emellett, az intenzíven emelkedő és lassan egy éve szokatlan magasságban lévő bárányárak és az egy anyajuhra jutó támogatások – létszámcsökkenés következtében előálló – emel-

kedő mennyisége együtt sem volt képes ezt a folyamatot befolyásolni. Magától értetődően nem mehetünk el azon tény mellett sem, hogy egyes állományokban jelen lévő betegségek csökkentették/csökkentik az egy anyajuhra jutó átlagos bevétel nagyságát, ennek következtében a juhtartás gazdaságosságát.

Ebbe még nem is számítottuk bele az elmúlt 2 év gyapjúértékesítési gondjait és a gyapjú árának 50–60 százalékos, sőt, egyes esetekben a pár évvel ezelőtti ár 10–20 százaléka zuhanását. Ez utóbbinak alapvetően az exportértékesítés nehézségei vannak a hátterében, mert a nyers gyapjú kereslete még a merinó esetében is megfelelő volt. Ezt a fejleményt tovább színesíti az a körülmény, hogy az alminőségbe sorolható gyapjú, valamint a tűzdelt, a színes és a durva (28 mikronosnál durvább) gyapjú egyáltalán nem értékesíthető a piacon. Arányuk az egyes felvásárolt gyapjútételekben a 25–30 százalékot is meghaladhatja a válogatást követően. A gyapjú áresésének egyik oka, hogy az egykori tisztelt és megbecsült iránta „bezuhan”, és hogy hiányoznak Magyarországról a gyapjúmosók és a rájuk épülő gyapjufeldolgozó ipar. A termelői gyapjú exportját a kínai kereslet és igények határozzák meg, azonban ott alapvetően finom gyapjút igényelnek, és a 24,5 mikront meghaladó finomságú gyapjú az utóbbi 2 évben gyakorlatilag eladhatatlan lett.

Az ágazat harmadik terméke a tej, aminek a termelése 2020-ra a 2004-eshez,

EU-csatlakozásunk évéhez képest a 41 százaléka zuhant. A termelés visszaesését nemcsak a tejtermelők jelentős hányadának a megöregedése, a munkaerőgondok és a fejés abbahagyása okozta, hanem a tej felvásárlási árának beragadása is. Ez utóbbit döntően a juhtejet alig tartalmazó, mégis juhtúrónak nevezett importtermékek alacsony ára befolyásolja. Ezeknek olyan alacsony az ára, hogy az előállítási országokban sem éri el az alapanyag árát. Mindennek az a következménye, hogy a kereskedelmi láncoknál az utóbbi években lényegében nem tudtuk árat emelni. Nem hagyhatjuk ki azt sem, hogy a juh- és a kecsketej ismertsége messze alulmúlja az indokoltat.

A helyzetet sokat segítene a 2004-ig alkalmazott minőségi tejtámogatás újbóli bevezetése. Tekintettel arra, hogy az utóbbi években erre tett erőfeszítéseink kevés eredményt hoztak, kidolgoztuk a juh- és kecsketej-állattartó támogatás rendszerét. Ezt 2018-ban meghirdettük, de a kifizetését csak 2020-ban kezdték meg, alapvetően adminisztrációs okok miatt.

Fentiek előrevetítésével elemzésünk jelen részében az ágazat fő termékeinek (élő vágóállat és juhhús) a kibocsátását értékeljük.

Az élőjuh kivitel

A Magyar Juhászat és Kecsketenyésztés 2021. februári számában már összefoglaltuk a NÉBIH TRACES adatai alapján az elmúlt évek élőállat-kiviteli adatait (1. táblázat), de a források eltérései miatt ennek az összesítésnek egy részét ismét bemutatjuk.

Ezek szerint az elmúlt 3 évben mintegy 90 ezer egyeddel kevesebb állatot vittek ki, ami 14,34 százalékos visszafejlődést jelent. Exportunk átalakult, és a vágásra kivitt állatok számának a csökkenésével párhuzamosan emelkedett a hizlalási és a tenyésztési célból exportált állatok száma. A visszaesésben benne volt a kényelv-betegségtől való mentességünk kihirdetésének jelentős csúszása is, de ennek ellenére új piacok is „megjelentek”, olyanok, amelyek előnyben részesítik a hizlalási céllal oda szállított állatokat.

1. táblázat: Az élőjuh kivitel megoszlása az elmúlt években

Év	Teljes év			
	Tenyésztés	Hizlalás	Vágás	Összesen
2015	1236	23 012	574 508	598 756
2016	2019	48 981	558 017	609 017
2017	8546	57 057	587 299	652 902
2018	35 749	93 585	516 509	645 843
2019	53 688	74 160	494 632	622 480
2020	22 256	88 037	449 146	559 257

Forrás: NÉBIH TRACES adatok alapján – Kukovics Sándor elemzése, 2021

Az említett adatoktól lényegesen különböztek a KSH nyilvántartásának hivatalos adatai (2. táblázat). Ezek szerint az utóbbi 3 évben csaknem 100 ezerrel csökkent az élőállat-kivitelünk, de azon belül az exportált bárányok száma megközelítette a 80 ezret. A KSH adatai szerint csaknem 80 ezer egyeddel kevesebb juhot exportáltunk 2020-ban, mint amit a Nébih TRACES-adatok mutatnak. A különbség forrását egyelőre nem sikerült meghatározni.

A rendelkezésre álló adatok szerint a 2021 első 5 hónapjában 2020-as élőjuh-kivitelünk 42,87 százalékát sikerült teljesítenünk, ami további jelentős visszaesésre enged következtetni.

Élőállat-kivitelünk vágott-test-egyenértékben (vte) számított értékében a KSH kimutatása szerint csaknem 2 ezer tonnás visszaesés történt 2019-ről 2020-ra, amit részlegesen megmagyaráz az exportált állatok számának csökkenése. Ez az érték lehetett volna nagyobb is, ha alapvetően könnyűbárányexportra alapozott kivitelünkben a könnyű- és nehézbárányok aránya nem csúszott volna el a nehézbárány-kivitel növekedése irányába. A nehézbárányok aránya 2021-re elérte a 40 százalékot, ami a piaci igények változásának és új piacok megjelenésének következménye.

Ezt az érdekes folyamatot segítette az, hogy az EU juhúspiacán jelentős hiány alakult ki a brexit és az ide irányuló új-zélandi export jelentős, 20 százalékos visszaesése kö-

2. táblázat: A juhkivitel alakulása az elmúlt években					
Kivitel	Egység	2018	2019	2020	2021**
Exportált juh	egyed	578 858	591 574	481 120	206 272
Ebből bárány	egyed	514 887	537 323	460 254	203 529
Exportált juh vte-ben*	ezer tonna	7 229	7 786	5 849	2 384
Ebből bárány vte-ben*	ezer tonna	6 160	6 112	5 220	2 308
Nehézbaarányár (éves átlag)***	€/100 kg vte	513	541	599	665
Könnyűbárányár (éves átlag)***	€/100 kg vte	592	622	650	740

*vte – vágott test egyenértékben – **január – május – *** Forrás: AKI
Forrás: KSH, 2021 adatok alapján Kukovics Sándor összesítése

vetkezében. Ez magasan tartotta a juhús és a bárányhús árát az EU piacain, és a magyar exportárakban is intenzív emelkedést idézett elő. Az áremelkedés különösen nagynak bizonyult 2021 első felében, a könnyű- és a nehézbaarányok esetében egyaránt. Az áremelkedés és magas árszínvonal jól látszik az ábrán: a magyar könnyűbárányok ára több mint 100 euróval (100 kg vte-re vetítve) haladta meg az EU-s átlagárát. Igaz, ez az árkülönbség 95 és 150 € között váltakozott az év első 8 hónapjában.

2021 első féléve

Az idei év első félévének kiviteli Nébih TRACES-adatait vizsgálva (3. táblázat) meglehetősen érdekes különbségeket tapasztaltunk a két negyedév között.

Elsőre feltűnő, hogy az összesített kiviteli adatokban alig van eltérés a két negyedév adatában, csak valamivel több, mint 6 ezer egyeddel többet exportáltunk a második negyedévben, mint az elsőben. Ez a kis eltérés azért különös, mert a negyedévek eltérését általában a húsvét dátuma határozza meg: annak a negyedévnek az adata nagyobb, amelyikre a húsvéti ünnepek esnek. Idén április 4-5-ére esett ez az ünnep, de az ünnepi kiszállításokra még márciusban került sor.

Tavaly egy héttel későbbre esett az ünnep, ezért a húsvéti kiszállítások zöme áprilisra esett. A tavalyi kiviteli adatokat részletesen elemeztük lapunk 2020. áprilisi, májusi és júniusi számaiban. Jelenleg csak 2021 első félévi kiviteli adatainak az elemzésére szorítkozunk.

3. táblázat: A 2021. első félévi kivitel megoszlása negyedévenként és kiszállítási cél szerint											
2021. 1. negyedév (142.514 egyed)						2021. 2. negyedév (148.748 egyed)					
Tenyésztés 4884 egyed		Hizlalás 40 530 egyed		Vágás 97 100 egyed		Tenyésztés 27 059 egyed		Hizlalás 31 403 egyed		Vágás 90 316 egyed	
Ország	%	Ország	%	Ország	%	Ország	%	Ország	%	Ország	%
Bulgária	45,00	Olaszország	66,13	Olaszország	75,54	Olaszország	50,95	Olaszország	43,63	Olaszország	65,98
Törökország	40,36	Izrael	13,71	Németország	10,55	Izrael	18,48	Izrael	32,60	Németország	17,13
Ausztria	10,79	Ausztria	12,52	Jordánia	9,91	Ausztria	7,69	Ausztria	11,47	Jordánia	10,82
Belarusz	3,01	Horvátország	4,25	Horvátország	1,67	Franciaország	6,13	Németország	7,02	Horvátország	3,16
Románia	0,47	Németország	3,40	Ausztria	1,18	Törökország	5,73	Görögország	2,07	Ausztria	2,15
Horvátország	0,37	Összesen	100,00	Lengyelország	0,83	Bulgária	3,45	Franciaország	2,04	Görögország	0,56
Összesen	100,00			Libanon	0,31	Németország	2,82	Horvátország	1,15	Libanon	0,21
				Összesen	100,00	Görögország	2,40	Románia	0,03	Összesen	100,00
						Horvátország	1,64	Összesen	100,00		
						Szlovákia	0,69				
						Összesen	100,00				

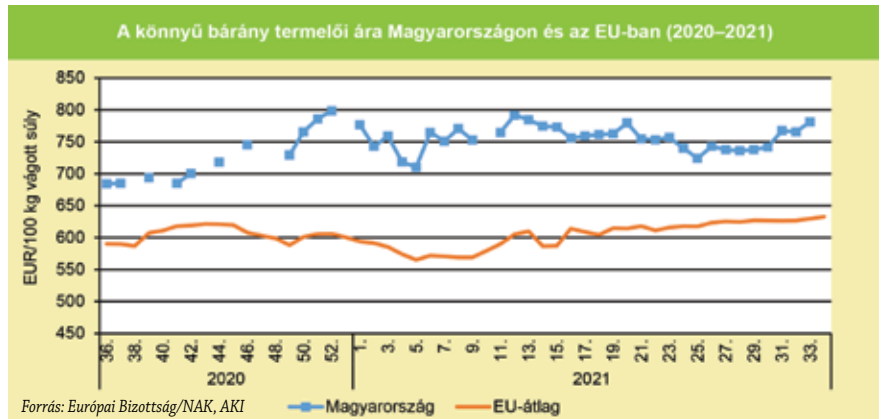
Forrás: NÉBIH TRACES adatok alapján Kukovics Sándor számításai

→ A két negyedév adatainak összehasonlításakor a másik feltűnő jelenség, hogy a tenyésztési célú export a hat és felszeresére emelkedett a második negyedévben, miközben a hizlalásra kivitt (kevesebb, mint -9 ezer egyed) és a vágásra kiszállított (kevesebb, mint -7 ezer egyed) állatok száma csak korlátozott mértékben csökkent. E változásnak az az egyik oka, hogy az üzemben tartás kötelező 100 napja a második félévben jár le, ezért a tenyésztési célú kiszállítások akkor kezdődnek.

A tenyésztési célú kiszállítások várhatóan tovább nőnek a harmadik negyedévben, mert olyan árajánlatokkal jelentek meg a török kereskedők piacainkon (65–70 ezer Ft/vemhes anyajuh, 40–50 ezer Ft/anyajuh), aminek a juhtartók jelentős része képtelen ellenállni.

A harmadik feltűnő jelenség a két negyedév adatainak összevetésében az, hogy az első negyedévben Olaszország dominálta a hizlalási és vágási célú kivitel, de a tenyész-

tési célú kivitelben nem volt jelen. A hizlalási célú kivitelben Izrael és Ausztria került a második és a harmadik helyre, a vágási célú kivitelben pedig Németország és Jordánia töltött be nagy jelentős szerepet.

A második negyedévben a tenyésztési és a vágási célú kivitelben Olaszország szerepe egyértelműen jelentősen visszaesett, de még

mindig az első helyen állt, míg a hizlalási célú exportban csak 43,63 százalék volt a részese. Igaz, a megjelenése a tenyésztési célú kivitelben az előző évekhez képest közel sem volt mindennapos.

A tenyésztési és hizlalási célú kivitelben Izrael rangsorban betöltött második helye igen csak jelentős, és Ausztria harmadik helye is nagy fontosságú. A vágási kivitelben Németország és Jordánia szerepe számít nagy jelentőségűnek.

A harmadik feltűnő jelenség az, hogy a második negyedévben jelentősen megnőtt a tenyésztési és hizlalási kiviteli célországok száma, de továbbra is Olaszország a meghatározó piacunk.

A húskivitel

Húskiviteli mérlegünkről megállapíthatjuk, hogy kivitelünk több mint kétszerese a behozatalunknak (4. táblázat).

A 2020-ban 184 tonnát meghaladó importunk mintegy tíz országból származott, amelyek között meglepőek is vannak. Sorrendben a legtöbb húst a következő országokból importáltunk: Csehország, Spanyolország, Hollandia, Románia, Németország, Szlovákia, Horvátország, a többi elhanyagolható arányt tett csak ki. Ezek közül Németország a leginkább meglepő, mert az ide irányuló húsexportunk az importunk csaknem háromszorosa. Emellett Romániába is 50 százalékkal több húst szállítottunk, mint amennyit behoztunk onnan, és a Hollandiából származó behozatal is jelentősnek számít.

A 13 országba irányuló kivitelünkben 2020-ban egyértelműen Ausztria játszotta a vezető szerepet, és az Egyesült Arab Emírségek volt a második, Svájc pedig a harmadik helyen. Németország, Románia és Szlovákia bizonyult még jelentős kiviteli piacunknak.

A 2021 első öt hónapját magába foglaló adatok szerint az import a tavalyi teljes év

4. táblázat: A juhhúsexport és -import-mérleg (kg) alakulása 2020-ban és 2021 első 5 hónapjában

Import eredete és az export célországa	2020 egész év		2021. január - május	
	Import	Export	Import	Export
Mindösszesen	184 293	513 822	18 342	210 538
Arab Emírségek		92 757		
Ausztria		211 473		111 022
Belgium		1124		
Svájc		82 413		52 525
Csehország	41 571			
Németország	22 068	64 475	3130	33 187
Spanyolország	32 501		1369	
Egyesült Királyság	797		3	
Hongkong		3		
Horvátország	11 373			
Olaszország	1019	334	154	110
Japán		241		
Hollandia	31 305		13 586	
Omán		1400		
Lengyelország	137	455	10	115
Románia	23 436	38 008		10 649
Svédország				683
Szlovénia		561		1
Szlovákia	20 086	20 578	90	2246

(Forrás: KSH, 2021)

10 százalékát érte el ez idő alatt, és lényegesen kevesebb országból származott. Ekkor Hollandia játszotta a vezető szerepet, majd Németország és Spanyolország ide irányuló exportja bizonyult jelentősnek.

Ezen időszakban az exportunk is kevesebb országba irányult, mennyisége a 2020-as teljes év kivételének csaknem 41 százalékát érte el. Az exportban továbbra is Ausztria játszotta a vezető szerepet, amit Svájc és Németország, majd Románia követett. A kereskedelem érdekes jellemzője, hogy ezen időszak alatt tizszer annyit exportáltunk Németországba, mint amennyit importáltunk, Romániából pedig nem érkezett hússzállítmány Magyarországra az év első 5 hónapjában. Emellett Szlovákiába is vagy huszonöt-ször több húst vittünk ki, mint amennyit onnan behoztunk.

Az egész mérlegünk talán legérdekesebb része, hogy milyen formában vittünk 3 kg juhhúst 2020-ban Hongkongba, és hogy milyen formában importáltunk 3 kg juhhúst az Egyesület Királyságból.

Következtetések

Sajnos az élőjuh-kivitelünk visszaesése folyamatos, emellett a tenyésztőállományunk jelentős hányadát exportáljuk, ami tovább csökkenti lehetséges vágóállat-kivitelünket.

2021 első félévének adatai szerint csaknem eltűnt a két negyedév közötti kiviteli különbség, és a második negyedévben a sokszorosára emelkedett a tenyésztési célú kivitel.

Juhhúskivitelünk az elmúlt évekhez képest is emelkedett, az importunk viszont valamelyest csökkent.

Vágóállat- és húskivitelünknek több mint húsz országban van piaca, ami segíti exportunk több lábra állását. Ezzel együtt élőállat-kivitelünkben Olaszország, húskivitelünkben pedig Ausztria számítanak legfontosabb partnereinknek!

Cikkünk következő részében mutatjuk be a különböző típusú juhtartó gazdaságok által használt területek méretét, valamint a különböző méretkategóriájú gazdaságok részesedését a számukra szóba jöhető támogatásokból.

KUKOVICS SÁNDOR,
Juh Terméktanács

TÓTH PÉTER,
KSH

STUMMER ILDIKÓ,
AKI

JÁVOR BENCE,
Hód-Mezőgazda Zrt.

EURÓPAI UNIÓS PROMÓCIÓS KAMPÁNY A JUH- ÉS KECSKEHÚS NÉPSZERŰSÍTÉSÉRE MAGYARORSZÁGON ÉS SPANYOLORSZÁGBAN (2021-2023)

Az egészséges táplálkozás nem nélkülözheti a kiváló minőségű hústermékek fogyasztását. Ebből a szempontból a nagy állattenyésztési ágazatok mellett (baromfi, sertés, szarvasmarha) a kiskérődző-ágazatoknak is kiemelkedő szerepe lehetne a piacon. A Balkánon például alapvető élelmiszernek számítanak a kiskérődzők tejéből és húsból készülő termékek, de Magyarországon luxus fogyasztási cikként tartják számon őket (Szigeti, 2005; Cehla, 2011; NAK, 2015).

A mezőgazdaságon belül a juh- és kecskeágazat kibocsátása évek óta folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, 2015-ben már az 1 százalékot sem érte el. A Juh Terméktanács kidolgozott egy pályázatot, amit a spanyol INTEROVIC testvérszervezettel közösen 2017-ben megnyert, és aminek a bárány- és a juhhús népszerűsítése volt a célja Magyarországon és Spanyolországban. Sikere és színvonal alapján a második évre az EU mintaprojektjévé vált a projektünk, és 2020-as lezárása előtt beadtuk következő pályázatunkat a fentebb ismertetett konstrukcióban, amit ismét támogatott az Európai Unió.

A 2021-2023 közötti program fő céljai a következők:

- 5 százalékkal javítjuk a juh- és bárányhús termékek megítélését 2020-hoz képest,
- 4 százalékkal növeljük az előállítási mód megítélését (fenntartható, természetes),
- A HORECA-szektor legalább 10 százaléka európai eredetű bárányhúst választ,
- 10 százalékkal növeljük azok juh- és bárányhúsfogyasztását, akik korábban csak nagyon ritkán vagy egyáltalán nem fogyasztottak ilyen terméket,
- Növeljük a bárányhús fogyasztását az EU-ban, és ezen belül Magyarországon minimum 1,51 százalékkal.

A pályázat 2021-ben indult, és először az online kommunikációs csatornák alapjait hoztuk létre. Ennek során honlap készült a fogyasztók (www.barihus.hu) és a HORECA-szektor számára (www.barihus.hu/szervezetek). Hozzájuk kapcsolódóan létrehoztunk két Facebook-oldalt is, amelyek ugyanezt a két célcsoportot célozzák meg (<https://www.facebook.com/bariinfo>).

A kampány hivatalos magyarországi nyitórendezvényére 2021. szeptemberében kerül sor. A kampány eseményeiről folyamatosan beszámolunk honlapunkon, Facebook-oldalainkon, valamint hagyományos csatornákon is.

MEGHÍVÓ

JUH- ÉS BÁRÁNYHÚSFOGYASZTÁST NÉPSZERŰSÍTŐ SPANYOL-MAGYAR MULTIPROGRAM – NYITÓRENDEZVÉNY

A Juh Terméktanács, az INTEROVIC (La Interprofesional del Ovino y Caprino de Carne) spanyol testvérszervezettel közös konzorciumban, európai uniós támogatást nyert el a 2021-2023 közötti időszakra a juh- és a bárányhús fogyasztásának népszerűsítésére, valamint azok újrapozicionálására, amelynek nyitórendezvényére tisztelettel meghívjuk Önt és munkatársait!

Időpont: 2021. szeptember 23.

**Helyszín: 28. Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napok
6800 Hódmezővásárhely, Aranyág Kert 71., Takács Ferenc Képzőközpont**

PROGRAM

- 11.00 – 11.30 Regisztráció
11.30 – 11.40 Megnyitó – *Dr. Nagy István* (Agrárminisztérium)
11.40 – 11.50 Köszöntő – *Prof. Dr. Jávorné András* (Juh Terméktanács)
11.50 – 12.00 *Prof. Dr. Kukovics Sándor* (Juh Terméktanács):
Múlt és jövő a jelen juhászatában és juhtermékek előállításában
12.00 – 12.10 *Dr. Mezőszentgyörgyi Dávid* (Juh és Kecseke Ágazatért Egyesület):
Kihívások a juh- és kecskeágazatban
12.10 – 12.20 *Dr. Soós Mihály* (InnoFood Marketing Kft.):
A kampány üzenetének és főbb elemeinek bemutatása
12.20 – 12.30 *Bátor Árpád* (Palota Vidék Zrt.):
A promóciós program pozitív hatása a termelő szemszögéből
12.30 – 12.40 *Antal Gábor* (Hód Mezőgazda Zrt.):
A juh- és bárányhús-kereskedeleme alakulása
12.40 – 12.50 *Juhász Pál* (Kapos Ternero Kft.):
A juh- és bárányhús-feldolgozás alakulása
12.50 – Ebéd

Az eseményen a részvétel díjtalan.

A rendezvényvel kapcsolatos kérdéseit *Dr. Soós Mihály* várja.
e-mail: mihaly.soos@innofoodmarketing.eu; Tel.: (20) 299-8310

Rövid távú előrejelzés az EU húspiaci mérlegéről

A juh- és kecskehús helyzete 2021 őszén

Az Európai Bizottság közzétette az EU-27-ek legfontosabb mezőgazdasági piacainak 2016-2020 közötti mérlegére vonatkozó adatokat, valamint az idei évre vonatkozó legfrissebb előrejelzését.

A piacok mérlegét az Európai Bizottság Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóságának gazdasági elemzői állították össze. A piaci információk tekintetében a 2021. március 15-ig rendelkezésre álló adatokon, a kereskedelem tekintetében pedig a 2020-as záróadatokon alapul az analízis.

Az EU-27 teljes húsmérlege

Az EU-27-ek bruttó hústermelése az előrejelzés szerint 44 964 ezer tonna lesz az idén hasított-test-egyenértékben, ami 0,4 százalékkal haladja meg a 2020-as mennyiséget (1. táblázat).

Élő állatból előreláthatólag 10 ezer tonna lesz az import, ami 1000 tonnás csökkenést jelentene az előző évhez képest. Viszont az élőállat-export elérheti a 326 ezer tonnát, ami 5 ezer tonnás növekedést jelentene.

A nettó termelés várhatóan 44,648 millió tonna lesz, ami 177 ezer tonnával, azaz 0,4 százalékkal haladja meg a 2020-as mennyiséget.

A közösség húsimportja 14 ezer tonnával növekedhet az idén, amivel eléri az 1,341 millió tonnát, ez 1,1 százalékos növekedést jelentene. A húsexport tekintetében szintén emelkedést jósol az elemzés, 8,047 millió tonnát kalkuláltak, ami 1,7 százalékos, azaz 133 ezer tonnás emelkedést jelentene.

A belső felhasználás a várt 57 ezer tonnás növekedés esetén elérheti a 37,942 millió tonnát, ami 0,2 százalékos növekedést hozna a 2020-as értékhez viszonyítva.

Az egy főre eső húsfogyasztás tekintetében idén sem várható jelentős változás, továbbra is 67,7 kg/fő körül várják az alakulását. Az EU-27 önellátottsága azonban 119 százalékra emelkedhet a 2020-as 118 százalékról.

Az EU-27-ek juh- és kecskehúspiaci mérlege

Az EU-27-ek bruttó juh- és kecskehústermelése (2. táblázat) az előrejelzés szerint 661 ezer tonna lesz az idén hasított-test-egyenértékben, ami 0,1 százalékkal, azaz 1000 tonnával haladja meg a 2020-as mennyiséget.

Az élőállat-import előreláthatólag 3 ezer tonna lesz, ami 1000 tonnás csökkenést jelent

1. táblázat: Az EU-27-ek teljes húsmérlege (1000 t hasított-test-egyenérték)

	EU-27						változás %				
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	17/16	18/17	19/18	20/19	21/20
Bruttó hazai termelés	43 485	43 373	44 447	44 445	44 782	44 964	-0,3	2,5	0,0	0,8	0,4
Import (élő)	7	8	7	11	11	10					
Export (élő)	331	355	359	352	321	326	7,1	1,3	-2,1	-8,8	1,5
Nettó termelés	43 161	43 026	44 096	44 104	44 471	44 648	-0,3	2,5	0,0	0,8	0,4
Import (hús)	1587	1520	1546	1560	1327	1341	-4,2	1,7	0,9	-14,9	1,1
Export (hús)	6529	6406	6551	7310	7914	8047	-1,9	2,3	11,6	8,3	1,7
Belső felhasználás	38 219	38 140	39 090	38 354	37 885	37 942	-0,2	2,5	-1,9	-1,2	0,2
Népesség (millió)	445,2	445,8	446,5	447,3	447,6	448,0	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
Fogyasztás/fő/kg	68,5	68,2	69,9	68,5	67,7	67,7	-0,4	2,4	-2,0	-1,2	0,1
Önellátottsági szint (%)	114	114	114	116	118	119					

Megjegyzés: A hústermelés adatai nem tartalmazzák a belsőségek és a zsírok kategóriáját, a sertéshús kivételével. Az egy főre jutó fogyasztás kiskereskedelmi súlyban van megadva. A hasított testtömegre alakítására alkalmazott együtthatók: 0,7 a marha- és a borjúhús, 0,78 a sertéshús, valamint 0,88 a baromfi- és a juh- és kecskehús esetében.

2. táblázat: Az EU-27 juh- és kecskehúspiaci mérlege (1000 t hasított-test-egyenérték)

	EU-27						változás %				
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	17/16	18/17	19/18	20/19	21/20
Bruttó hazai termelés	623	624	632	646	660	661	0,1	1,3	2,1	2,3	0,1
Import (élő)	1	1	1	4	4	3					
Export (élő)	52	53	51	62	60	60	0,3	-3,3	22,4	-2,8	-0,5
Nettó termelés	572	572	582	588	604	604	0,1	1,7	1,0	2,7	0,1
ebből a gazdaságban végzett vágások	103,4	98,6	97,4	103,2	139,4	118,5	-4,6	-1,2	6,0	35,0	-15,0
Import (hús)	170	169	172	163	152	139	-0,5	1,8	-5,5	-6,8	-8,0
Export (hús)	41	55	51	56	58	55	35,9	-8,4	11,2	2,9	-5,0
Belső felhasználás	701	686	703	694	697	688	-2,1	2,5	-1,3	0,5	-1,2
Fogyasztás/fő/kg	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	-2,3	2,4	-1,5	0,4	-1,3
Teljes húsfogyasztásból való részesedés	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8					
Önellátottsági szint (%)	89	91	90	93	95	96					

Forrás: Európai Bizottság - Short-term outlook - Summer 2021

az előző évhez képest. Ezzel ellentétben az élő állatok exportja ismét 60 ezer tonna körül alakulhat, ami nem jelent változást az előző évhez képest.

A nettó termelés értéke várhatóan ismét 604 ezer tonna lesz, azonban a gazdaságokban végrehajtott vágások 15 százalékkal kisebb (-20,9 ezer tonna) tömeget érhetnek el, mint 2020-ban.

A közösség juh- és kecskehúsimportja 13 ezer tonnával csökkenhet, ezzel 139 ezer tonna körül alakulhat az idei évben, ami 8 százalékos csökkenést jelentene. A húsexport tekintetében szintén csökkenés várható, annak 55 ezer ton-

nára mérséklődhet a mennyisége, ami 5 százalékos csökkenést (-3 ezer tonna) jelentene.

A belső felhasználás 9 ezer tonnás csökkenését jósolják, amivel 688 ezer tonna körül alakulna, és ez 1,2 százalékos mérséklődést hozna a 2020-as értékhez képest.

Az egy főre eső juh- és kecskehúsfogyasztás tekintetében az idei évben sem várható jelentős változás, továbbra is 1,4 kg/fő körül alakulhat, a teljes húsfogyasztásból 1,8 százalékot téve ki. Az EU-27-ek juh- és kecskehús-önellátottsága ennek ellenére 96 százalékra emelkedhet a tavalyi 95 százalékosról.

BOROVKA ZSUZSA NAK